

Posudek diplomové práce Jana Gebauera
Postava gauča v argentinské poezii 19. století

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: PhDr. Michal Fousek, Ph.D.

Obor: španělština

Na prvním místě oceňuji dobré rozvržení práce, které ukazuje jasnou koncepci tématu: literárněhistorický kontext, rozbor postavy gauča v dílech pěti básníků, jejich žánrová charakteristika. Jan Gebauer zvolil téma, které nestojí v popředí současného zájmu iberoamerikanistiky (novější sekundární literatury je proto relativně méně); přistoupil k němu s osobním zaujetím jako k literárnímu fenoménu, v němž u sledovaných básníků vidí (a sdílí) i fascinaci reálným jevem argentinské historie.

S tím souvisí druhá hodnota práce: autorovi se podařilo spojit literární život gauča a jeho mimoliterární existenci. Povahu a způsob života gaučů historicky vylíčil se smyslem pro konkrétnost a praktické detaily všednodenní reality. Jan Gebauer vidí silněji vztah poezie k realitě než k mýtu, jehož tradici argentinští romantikové založili. Přitom je podstatné, že literaturu nechápe jako pouhou ilustraci skutečnosti, podařilo se mu nelehké spojení: uchovává živý vztah zkušenosti a literárnosti. Všechny kontextové informace (biografické, historické, literárněhistorické) jsou zapojeny do celku jako potřebné. Celkový přístup působí koncentrovaně.

Smysl pro literární povahu gaučovských textů se ukazuje v dvojím důrazu: autor věnuje největší pozornost jednak literárněhistorickému kontextu, jednak významu a stylu slov. Výklad postupuje od kontextu literárních dějin k tematickému rozboru protagonistů vybraných děl a dále k jazykové a k žánrové kvalitě textu. Kontext literárních proudů zkoumá autor se zažitou orientací v dějinách hispanoamerické literatury; dobře postihuje vývoj gaučovské poezie od klasicismu k romantismu. Cenné je také, že tyto souvislosti přesahují první kapitolu, která je jim věnována: k literárním proudům se odkazuje i u jednotlivých motivů – v této souvislosti je oprávněně zmiňován i kostumbrismus, jedna z poloh hispánského romantismu. Příležitostné uvedení jednotlivých motivů do souvislostí historických a politických prokazuje solidní znalosti a dodává interpretovaným textům na konkrétnosti. Výkladům kontextu i textů dává hlubší rozměr vědomí specifičnosti laplatské literatury.

Při rozboru textů vyniká smysl pro konkrétnost a přesnost slov. Poznání významu zkoumaných textů se drží věcné roviny slov, s důkladným ověřováním lokálních výrazů a reálií. Jan Gebauer se přitom snaží dobrat nejen sémantického, ale i stylistického významu slov. Pasáže věnované rozboru jazyka postav, tropů a prostředků humoru předkládají a pořádají hojně příklady. Tento materiál by mohl být více reflektován a vztažen k interpretaci básní; je ovšem sám o sobě hodnotný jako ponoření do rozčleněných aspektů jazyka básní, se smyslem pro podstatu poezie.

Také ve vlastním jazyce práce působí vědomí váhy slov, hledání přesných formulací a konkrétních informací. Výsledkem je svěží kultivovaný styl.

O odbornou literaturu se diplomová práce opírá hlavně v části věnované literárně-historickému kontextu. Postrádám více sekundární literatury přímo ke gaučovské poezii; i když není v novější době tak bohatá, jako k jiným jevům hispanoamerické literatury, některé studie doporučené diplomantovi při zadání práce jsou dostupné i u nás.

Jan Gebauer napsal pevnou rukou osobitou studii, kterou jsem četla s potěšením. Doporučuji, aby tato diplomová práce byla přijata k obhajobě

13. 9. 2007

prof. Anna Housková